

PÅ VEI TIL EGEN BOLIG

Resultater av arbeidet med nasjonal strategi mot bostedsløshet i 2006 (Kortversjon)

Hele rapporten finnes på www.husbanken.no/bostedslose

Strategiens mål

Den nasjonale strategien mot bostedsløshet skal gjennomføres i perioden 2005 - 2007. Det er Husbanken i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratets som har det nasjonale ansvaret for tilrettelegging og koordinering av strategien. Kommunene er den sentrale operative aktør i arbeidet. Husbanken rapporterer på strategien to ganger i året.

Strategien har tre hovedmål - å motvirke at folk blir bostedsløse, å bidra til god kvalitet på døgnavnatting, og å bidra til at bostedsløse raskt får tilbud om varig bolig. Innenfor hovedmålene har strategien fem resultatmål:

- 1) Antall begjæringer om utkastelser skal reduseres med 50 pst. og antall utkastelser med 30 pst
- 2) At ingen skal måtte tilbringe tid i midlertidige løsninger ved løslatelse fra fengselsopphold
- 3) At ingen skal måtte tilbringe tid i midlertidig løsninger etter utskrivelse fra institusjon
- 4) Ingen skal tilbys døgnavnatting uten kvalitetsavtale
- 5) Ingen skal oppholde seg mer enn tre måneder i midlertidig botilbud

Tiltak og aktiviteter innunder strategien skal rettes mot disse resultatmålene.

Resultater av strategien

Antallet begjæringer og utkastelser gikk fortsatt ned i 2006

Antallet begjæringer har blitt redusert med 27 prosent siden 2004 og antallet gjennomførte utkastelser er redusert med 29 prosent i samme periode. Målet om å redusere antallet utkastelser med 30 prosent er dermed snart nådd, mens det for begjæringer fortsatt er en del igjen. Bedring av rutiner, oppfølging og identifisering av gjengangere har bidratt til å redusere antall begjæringer. Antallet gjennomførte utkastelser har gått ned bl.a. som følge av å kontakte de som har mottatt begjæringer om utkastelse.

*Begjærte og gjennomførte fravikelser i 2004, 2005 og 2006.
Hele landet og fylker*

	Begjæringer				Gjennomførte			
	2004	2005*	2006*	Prosent endring 2004-2006	2004	2005*	2006*	Prosent endring 2004-2006
Hele landet	14 809	11 800	10 763	-27 %	3 326	2 712	2 346	-29 %
Fylke								
. Østfold	620	484	514	-17 %	110	90	142	29 %
. Akershus	1 397	955	958	-31 %	270	274	201	-26 %
. Oslo	4 975	4 745	4 613	-7 %	1 536	1 136	898	-42 %
. Hedmark	329	226	265	-19 %	51	51	59	16 %
. Oppland	237	194	205	-14 %	73	63	39	-47 %
. Buskerud	562	576	392	-30 %	167	163	143	-14 %
. Vestfold	509	475	619	22 %	108	117	179	66 %
. Telemark	455	336	215	-53 %	61	53	36	-41 %
. Aust-Agder	39	48	57	46 %	18	16	22	22 %
. Vest-Agder	180	141	116	-36 %	78	39	34	-56 %
. Rogaland	578	493	486	-16 %	229	90	72	-69 %
. Hordaland	1 307	1 188	811	-38 %	235	226	203	-14 %
. Sogn og Fjordane	109	58	46	-58 %	12	2	10	-17 %
. Møre og Romsdal	285	208	122	-57 %	63	54	37	-41 %
. Sør-Trøndelag	964	827	670	-30 %	109	125	128	17 %
. Nord-Trøndelag	116	166	41	-65 %	44	56	17	-61 %
. Nordland	338	236	290	-14 %	61	55	43	-30 %
. Troms + Svalbard	344	310	227	-34 %	70	71	72	3 %
. Finnmark	159	134	116	-27 %	31	31	11	-65 %

* Tallene inkluderer begjærte og belsuttete tvangssalg for borettsboliger i perioden 15.08.2005-31.12.2006

Av tabellen under ser man at storbyene til sammen har hatt over 50 prosent av både begjæringer og gjennomførte fravikelser i 2006. Samtidig er det her tiltakene har hatt størst effekt ved at byene samlet har hatt en nedgang i gjennomførte utkastelser på 36 prosent siden 2004.

*Begjærte og gjennomførte fravikelser i 2004, 2005 og 2006
Storbyene og landet for øvrig.*

Kommune	Begjæringer				Gjennomførte			
	2004	2005*	2006*	Prosentvis endring 2004-2006	2004	2005*	2006*	Prosentvis endring 2004-2006
Oslo	4975	4745	4 613	-7,3 %	1536	1136	898	-42 %
Trondheim	893	770	644	-27,9 %	88	107	122	39 %
Bergen	1190	1089	724	-39,2 %	207	202	165	-20 %
Stavanger	394	335	329	-16,5 %	50	39	28	-44 %
Tromsø	283	236	180	-36,4 %	55	36	54	-2 %
Kristiansand	153	135	73	-52,3 %	70	27	17	-76 %
Sum storbyene	7888	7310	6 563	-16,8 %	2006	1547	1 284	-36 %
Landet forøvrig	5615	4463	4 200	-25,2 %	1200	1156	1 062	-12 %

Varigheten i midlertidig bolig på vei ned

I rapporteringen på resultatmålene 2-5 ser vi en oppgang i antall midlertidige opphold fra 3 663 i 2004 til 4 351 i 2005. Ellers kan det se ut til at varigheten på opphold i midlertidig bolig er på vei ned og at et konstant antall husholdninger har flere opphold i slike boliger. Det er knyttet usikkerhet til kvaliteten på tallgrunlaget for rapportering på disse resultatmålene.

Virkemidler for å nå målene i strategien

Hovedinntrykket er at mange kommuner etter hvert blir involvert, og at arbeidet fra planleggingsstadiet til etablering og gjennomføring av tiltak fortsetter. Fra strategien begynte i 2004 er det observert en stadig økende aktivitet: flere møter og mange kommunenettverk er etablert. I 2006 har det vært et stort antall møter og konferanser knyttet til strategien. Det er totalt registrert 209 hendelser. Interessen for Husbankens kompetansetilskudd og Sosial- og helsedirektoratets tilskudd til oppfølgingstjenester er stor. Det har imidlertid også i denne rapporteringsperioden vært liten pågang på Husbankens boligtilskuddsordning.

Ved årsskiftet ledet Husbanken regionale kommunenettverk med deltakelse fra til sammen 133 kommuner fordelt på 18 nettverk. Målet med nettverkene er erfarings- og ideutveksling med mål om å forbedre egne tjenester. 95 kommuner mottar tilskudd fra Sosial- og helsedirektoratet til booppfølging. Antall personer som mottok bistand i 2006 var 3 024, mens det i 2005 var 2 054. På bakgrunn av resultatene fra kartleggingen av bostedsløse i 2005 er disse tilskuddene nå rettet mot små- og mellomstore kommuner. Det har vært en meget stor økning i antall prosjekter med fokus på bostedsløshet som har fått kompetansetilskudd fra Husbanken - en økning fra 65 til 180 prosjekter siden 2005. Flere ubehandlede søknader og mange prosjekter under planlegging ved utgangen av 2006 tyder på at aktiviteten vil bli høy også i 2007.

Et flertall av kommunene rundt i landet har deltatt i Husbankens erfaringskonferanser innen strategien. Det er sju regionale kontaktfora i drift, og alle har hatt aktivitet i løpet av året. Husbanken samarbeider med Kommunal- og regionaldepartementet om Kontaktutvalg for storbyene.

Samarbeid

Etablering av utviklingstiltak innen delmålene om utkastelser, samarbeid mellom kriminalomsorg og kommuner og kommunale tiltak for å motvirke bostedsløshet har utviklet seg jevnt de første strategiårene. Det er inngått totalt 15 avtaler mellom kriminalomsorgen og kommuner i 2006. Utviklingen av samarbeidstiltak med Helseforetak vil fortsatt være et prioritert område fremover. I Husbankens samarbeidsavtaler med NBBL og KS er strategiarbeidet et sentralt punkt. I løpet av 2006 er det inngått tre nye regionale samarbeidsavtaler som resultat av de sentrale samarbeidsavtalene.

”På vei til egen bolig” vekker internasjonal oppmerksomhet

EU-kommisjonen arrangerer flere såkalte ”Peer Review”-samlinger hvert år, der enkeltlands arbeid på spesielle områder blir gjennomgått med vurderinger og innspill fra eksperter fra øvrige europeiske land. Den norske strategien ”På vei til egen bolig” sto på dagsorden 7.-8. september 2006.

”Håp for de bostedsløse”, var overskriften på den første rapporten fra EU-kommisjonens gjennomgang. Norske myndigheter fikk skryt for den helhetlige tilnærmingen i arbeidet mot bostedsløshet, og det at Norge har en nasjonal strategi på dette området ble i seg selv vurdert som svært positivt. Samarbeidet mellom boligmyndigheter og sosialmyndigheter på alle plan, fra statsråder til den lokale administrasjon, ble sett på som unikt.

Husbanken har i 2006 også deltatt i et toårig prosjekt for å bekjempe fattigdom og bostedsløshet i regi av European Anti Poverty Network. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2007.

Boligsosialt studium

Det første studie i boligsosialt arbeid ble gjennomført i Prosjekt bostedsløses regi i 2002-2003. Det tilbys nå studier på 30 studiepoeng ved Høgskolene i Trondheim og Oslo, og fra våren 2007 er det også tilbud om boligsosialt studium ved Høgskolen i Bergen. I tillegg arbeides det også med å få etablert et tilsvarende studie ved Høgskolen i Bodø. Målgruppen for studiet er alle som arbeider med vanskeligstilte i boligsammenheng. Sentralt i studiet er bostedsløse og de som står i fare for å bli det. Det er spesielt fokus på bomiljøarbeid, individuell oppfølging, prosjektforståelse, rus, psykiatri, etniske minoriteter og boligplanlegging

Pris til beste bostedsløsetiltak 2006

Juryen valgte å gi prisen til 2 tiltak.

Boligskolen på Safir - Kirkens Bymisjon, Oslo

Boligskolen ble åpnet i 2005 og er lokalisert i et nettverkshus sentralt Oslo, som drives i samarbeid mellom Kirkens Bymisjon og Røde Kors. Boligskolen tilbyr kurs i matlaging, økonomistyring og oppussing. Men også hvordan takle isolasjon og ensomhet. Viktige kurstilbud for en som skal lære å mestre et stabilt liv.

Mange forteller om hjemløshet og om utfordringer med å leve i egen bolig p.g.a. ensomhet, dårlig råd, psykiske plager og rusmisbruk. Boligskolen er åpen for alle Boligskolen utvikles og driftes med stor grad av brukerstyring, og har en rekke frivillige koplet til virksomheten. Skolen omfatter kurs og temadager, med bred deltakelse. Les mer om dette på www.skbo.no

Sjølbyggerprosjektet - Meland kommune

Et samfunn for alle, er visjonen i Meland kommune. Selvbyggerprosjektet i Meland startet opp i 2003. Grunntanken er at de som sliter med å komme inn på boligmarkedet skal få en mulighet til å bygge sin egen bolig til en lav kostnad. Egeninnsats, gunstig finansiering og kommunale tomter til redusert pris er virkemidlene.

Stor grad av egeninnsats i form av selvbygging reduserer byggekostnadene, og timene de legger ned i prosjektet bidrar til å redusere utgiftene til å eie eller leie en bolig. Men i selvbyggertanken ligger også en idé om at deltakerne, gjennom planlegging og praktiske arbeid underveis, også får kunnskap og arbeidserfaring. For noen gir det utslag i kompetansegivende kunnskap, som f.eks. fagbrev og kompetansebevis. Les mer om tiltaket på www.meland.kommune.no